

Ο ποταμός των αρχείων και η πληθώρα των βιβλίων ιστορικού περιεχομένου, που μας κατέκλυσαν εσχάτως, μετέφεραν την πολιτική μας ζωή 30 και πλέον χρόνια πίσω. Σε χρόνια δύσκολα, σκληρά και πέτρινα. Σ' έναν κόσμο που έζησαν μόνον όσοι είχαν πάνω από 40 με 45 χρόνων.

Άλλοι τα έζησαν εν μέρει από κοντά και τα γνώρισαν από τις μετέπειτα περιγραφές, από τα βιβλία και τις εφημερίδες. Είναι όσοι βρίσκονται σε ένα ηλικιακό μεταίχμιο. Είσι κι αλλιώς και οι δύο αυτές κατηγορίες γνωρίζουν και έχουν διαμορφώσει άποψη για τις δραματικές περιόδους της Ιστορίας, με την οποία καταπιάνονται τα αρχεία και προσπαθούν να εξωραίσουν -ο καθένας για λογαριασμό του- οι πρωταγωνιστές τους.

Γνωρίζουν, δηλαδή, καλά την περίοδο του καραμανλικού κράτους και παρακράτους, δηλαδή την Ελλάδα του ανταρτισμού και της πλήρους εξάρτησης. Και αυτή την περίοδο καμία αγωγή μέσω αρχείων δεν μπορεί να εξωραΐσει. Γνωρίζουν, επί-

σει νέους ψηφοφόρους, έστω συντηρητικής απόχρωσης, οι οποίοι όμως αδιαφέρουν με τη τερτίπια των Κοκο-κινούμενων πολιτικάντηδων;

Αυτός είναι ο ένας κόσμος. Γιατί υπάρχει και ο άλλος. Οι νεότερες γενιές:

• Που δεν σκοτίζονται -και καλά κάνουν, βρε αδερφέ!- για την υστεροφημία του Καραμανλή, τον «πόλεμο των Παπανδρέου» ή τα καμώματα του έκπτωτου μονάρχη.

• Που δεν συγκινούνται από τον κλεφτοπόλεμο «πατριωτών» και «ενδοτικών» του ΠΑΣΟΚ, γιατί κατανοούν ότι η συνύπαρξη Ελλάδας και Τουρκίας είναι πολύ πιο σοβαρό και πολύπλοκο πρόβλημα από τη χρησιμοποίησή του ως μέσου για το ξεκαθάρισμα πιεσίων λογαριασμών, πολιτικών και προσωπικών.

• Που «ακούνε βερεσέ» τα περί «κοινωνικού διαλόγου», γιατί ξέρουν ότι η τεχνολογική εκμετάλλευση δεν επιφέρει μεν «το τέλος της εργασίας», αλλά σίγουρα δεν επιτρέπει αισιοδοξία ότι αύριο, που θα 'ρθει η ώρα να μπει στην παραγωγή, δεν θα βρούμε δουλειά.

Οσοι, μάλιστα, βρίσκονται κάμποσα χρόνια εκτός παραγωγής (και, πρωτίτως, οι άνεργοι νέοι με πτυχία ή χωρίς) γελάνε πικρά με τους λεονταρισμούς κάποιων βολεμένων εργατοπατέρων, που δεν δέχονται ούτε κουβέντα για οποιαδήποτε εργασιακή μεταβολή, που απειλούν τους και διαβίβουν αν θυγούν «κεκτημένα».

Εχουμε, λοιπόν, μπροστά μας την Ελλάδα αυτών των δύο κόσμων. Του παλιού, που ζει ακόμη στο ρυθμό αρχαίων και ιστορικών βιβλίων, που είχε την τύχη (ή

μήπως την ατυχία;) να γνωρίσει και τις δύο Ελλάδες -και την Ελλάδα των πτέρινων χρόνων και τη σημερινή Ελλάδα, που είναι εντελώς διαφορετική.

Εχουμε, όμως, και την Ελλάδα του νέου κόσμου, που δεν έχει γνωρίσει την παλιά Ελλάδα. Είναι ο νέος κόσμος που καλείται να κινηθεί στους ρυθμούς των νέων τεχνολογιών, του Ιντερνετ, του Μάσσιβ και της «παγκοσμιοποιημένης οικονομίας».

Ο παλιός κόσμος έζησε με φαλκιδευμένες τις δημοκρατικές ελευθερίες, αλλά μέσα στο δίχτυ προστασίας του λεγόμενου κράτους πρόνοιας. Ο νέος κόσμος ζει μια σαφώς πιο ελεύθερη και ανοιχτή δημοκρατία, αλλά ταυτόχρονα καλείται ν' αντιμετωπίσει το φάσμα της μαζικής ανεργίας, τη διαφανόμενη συνθησιολογία του κράτους πρόνοιας, τη διαρκή επιδείνωση των ρυθμών ζωής του, την προϊούσα καταστροφή του περιβάλλοντος των πόλεων.

Αυτοί οι δύο κόσμοι αποτελούν τη σημερινή Ελλάδα. Είναι μακριά ο ένας από τον άλλο σε εμπειρίες, βιώματα, ανάγκες. Αλλά συμβιώνουν. Και συμβιώνουν μάλλον αρμονικά. Και, για να μη μεμψιμοιρούμε μονίμως, η σημερινή Ελλάδα είναι πολύ καλύτερη από εκείνη που έζησαν οι γενιές των δεκαετιών που σήμερα είναι στην επικαιρότητα.

Ακόμη και οι φτωχότερες λαϊκές τάξεις βρίσκονται σε καλύτερη μοίρα από τις αντίστοιχες των δεκαετιών του '50, του '60 και του '70. Ο κίνδυνος που ελλοχεύει σήμερα, ακούει στο όνομα κοινωνική περιθωριοποίηση, η οποία όμως δεν μοιάζει με εκείνη που υπήρχε και στις περασμένες δεκαετίες. Δεν μοιάζει, είναι δηλαδή πολύ χειρότερη, γιατί συντελείται στις άγριες συνθήκες του ολοκληρωτικού καπιταλισμού και της «παγκοσμιοποιημένης οικονομίας» - τρομάρα της και τρομάρα μας.

Εδώ ακριβώς βρίσκεται η μεγάλη ευθύνη που επωμίζονται οι κυβερνώντες σήμερα. Ευθύνη που συνίσταται στον περιορισμό των συνεπειών της κοινωνίας των δύο τριτών, η οποία -ευτυχώς- δεν έχει ακόμη ορμήξει μέσα στο σπίτι μας. Μας χτυπάει, όμως, δυνατά την πόρτα...

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΑΡΑΜΟΛΗ

Η Ιστορία και η Ελλάδα των «δύο κόσμων»

σης, την Ελλάδα της βασιλείας, με τη δράση του παλατιού και του ενοίκου του, αυτού του ενεργού ξένων και εγχωρίων δυνάμεων. Είναι η περίοδος από την οποία προσπαθεί να βγάλει απ' έξω την ουρά του το σημερινό φάντασμα του Λονδίνου.

Αυτή η Ελλάδα της δημοκρατικής υστερήσης είναι πολύ κοντινή για όλους την έζησαν στο πετσί τους, αλλά και για μετέπειτα γενιές, που απλώς τη θυμούνται ή την έμαθαν από αφηγήσεις και αναγνώσματα. Αυτής της ζοφερής εποχής συνέχισα υπήρξε η δικτατορία των συνταγματαρχών. Αλλά η προηγηθείσα «δημοκρατία» είχε πολλά χαρακτηριστικά ολοκληρωτικών καθεστώτων.

Μέσα σ' αυτό το κλίμα του φόβου και των διώξεων, οι σχέσεις και προτάσεις για αναστολή άρθρων του Συντάγματος ήταν κάτι το απολύτως φυσιολογικό. Και κατά τούτο δεν διαφέρουν οι ισχυρισμοί του έκπτωτου μονάρχη και των ιστορικών ηγετών της Δεξιάς εκείνης της εποχής. Τα άλλα είναι οικογενειακά τους.

Ο πολίτης, λοιπόν, που είτε τα έζησε είτε τα έμαθε, γνωρίζει τον προδικτατορικό Καραμανλή, το δημιουργό (ή συνεχιστή, για να μην τον αδικούμε πολύ) του «κράτους της Δεξιάς». Αλλά ο ίδιος πολίτης γνωρίζει και τον μεταδικτατορικό Καραμανλή και δεν μπορεί να παραγνωρίσει την προσφορά του στη στερέωση του δημοκρατικού καθεστώτος. Σ' αυτόν τον Καραμανλή οφείλουμε εν πολλοίς την αλλαγή μας από τη μοναρχία και σχεδόν ολοκληρωτικά την ευρωπαϊκή πορεία της χώρας. Ποιος μπορεί να παραγνωρίσει ειδικά την τελευταία προσφορά του;

Γι' αυτό προκαλεί θλίψη η στάση των σημερινών ηγετών της Ν.Δ., που αρνούνται να υπερασπιστούν τον ιδρυτή της παράταξής τους, όχι μόνο έναντι των επιθέσεων του φαντασματος του Λονδίνου, αλλά και έναντι των ειρωνειών των ενεργούντων του, που βρίσκονται μέσα στο ίδιο το κόμμα τους. Ειδικά ο νέος αρχηγός, που είναι νέος και στην ηλικία και απαλλαγμένος υποτίθεται από δουλειές του παρελθόντος, με την «ουδέτερη» στάση που τηρεί, πώς ελπίζει ότι μπορεί να συγκινή-